

“TEK KÖK VE TEK KANALA SAHİP MOLAR DIŞLER: OLGU BİLDİRİMİ”

“MOLARS WITH SINGLE ROOT AND SINGLE CANAL: A CASE REPORT”

Yrd. Doç. Dr. Tamer TAŞDEMİR¹, Yrd. Doç. Dr. Sadettin KAYIPMAZ²

ÖZET

Kök kanal sisteminin anatomik değişkenliği endodontik tedavinin sonucunu etkileyebilmektedir. Kök kanal sisteminin varyasyonlarının incelendiği pek çok çalışmada aksesuar veya fazla kanal yapısı üzerine yoğunlaşmıştır. Bu olgu bildiriminde, aynı hastaya ait olan tek kök ve tek kanala sahip maksiller ve mandibular birinci ve ikinci molar dişler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Kök kanal morfolojisi, tek kök, tek kanal

ABSTRACT

Anatomic variations of the root-canal system may affect the outcome of endodontic treatment. In many studies examined variations of the root-canal systems have been intensified accessory or extra canals. In this case report it was presented first and second molars with single root and single canal in the mandible and the maxilla in the same patient.

Key Words: Root canal morphology, single root, single canal

¹ Karadeniz Teknik Üniversitesi, Diş Hekimliği Fakültesi, Endodonti A.D./ TRABZON

² Karadeniz Teknik Üniversitesi, Diş Hekimliği Fakültesi, Oral Diagnoz ve Radyoloji A.D./ TRABZON

GİRİŞ

Kök ve kök kanal sayıları incelendiğinde maksiller ve mandibular molar dişler anatomik farklılıklara sahip olabilmektedir. Lateral kanalların, yarıkların, deltaların veya kök kanal sistemindeki aksesuar kanalların varlığı, nekrotik pulpa dokusunun uzaklaştırılmasını zora soktuğundan endodontik tedavinin başarısını olumsuz yönde etkileyebilir (1, 2).

Endodontik tedavide olası olumsuzluklardan önce radyografik değerlendirme yapılması ve kök kanal sisteminin morfolojik özelliklerinin belirlenmesi önemlidir. İnsan dişlerinde kök kanal yapısıyla ilgili varyasyonların çok çeşitli olduğu bildirilmiştir (3-9). Bu varyasyonlar içerisinde kanal sayısının normalden az olduğunu gösteren çalışmaların sayısı oldukça azdır.

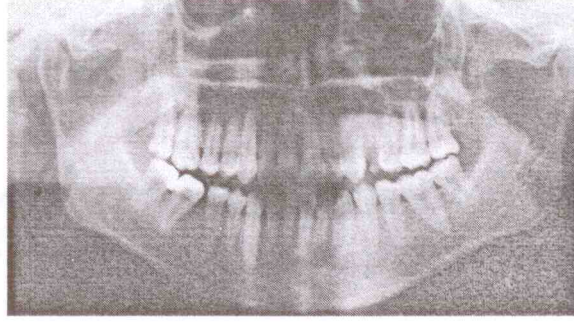
Bu olgu bildiriminde; aynı hastaya ait tek kök ve tek kanala sahip maksiller ve mandibular birinci ve ikinci molar dişler, ender görülen bir anatomik varyasyon olarak sunulmuştur.

OLGU

23 yaşındaki bayan hasta, sol üst premolar bölgesinden kendiliğinden başlayan, uzun süreli ağrı şikayetiyle kliniğimize başvurdu. Sistemik anamnezde herhangi bir hastalığa rastlanmadı. Ekstraoral bulguları normal olarak değerlendirildi. İntraoral muayenede sol üst birinci premolar dişte derin dentin çürüğü, dikey perküsyona duyarlılık ve apikal bölgede palpasyona hassasiyet izlendi. Hastadan alınan panoramik radyografide sol üst birinci premolar dişte derin çürük kavitesinin yanı sıra, sağ alt birinci molar dışındaki maksiller ve mandibular birinci ve ikinci molar dişlerin tümünün tek kök ve tek kanal yapısına sahip oldukları belirlendi. Dental anamnezinden, hastanın sağ alt birinci molar, maksiller üçüncü molarlar ve sol alt üçüncü molar dişlerinin çekilmiş olduğu öğrenildi. Şikayet bölgesine ait birinci premoların çekimine karar verildi (Resim 1).

TARTIŞMA

İnsan dişlerinin kök kanal sistemi Vertucci (10) tarafından kapsamlı bir şekilde sınıflandırılmış ve birçok araştırmada bu sınıflama benimsenmiştir (11, 12). Maksiller ve mandibular ikinci molarların tek

Resim 1: Hastanın panoramik görünümü

köke ve tek kanala sahip olması ender görülen bir durumdur. Hartwell ve Bellizzi (13) endodontik olarak tedavi edilmiş dişler üzerinde yaptıkları in vivo çalışmalarında tek kök ve tek kanala sahip maksiller ikinci molarların oranını % 0.6, mandibular ikinci molarların oranını ise % 1.0 olarak saptamışlardır. Öte yandan Peikoff ve ark. (14) endodontik tedavi yapılmış, tek kök ve tek kanala sahip maksiller ikinci molarların oranının %3.1 olduğunu bildirmişlerdir. Aynı hastaya ait tüm segmentlerdeki ikinci molarların tek kök ve tek kanala sahip olduğu bir olgu raporunda sunulmuş ve bu tip dişlerde geniş tek bir kanal olduğu, iki kanal olması durumunda bunların ayrı ya da birleşik olabileceği veya C şeklinde bir kanala sahip olabileceği belirtilmiştir (15). Aynı hastaya ait maksiller ve mandibular birinci molarların tek kök ve tek kanala sahip olabileceğiyle ilgili literatürde henüz bir bilgi bulunmamaktadır. Son zamanlarda, yalnızca maksiller birinci molarların tek kök ve tek kanala sahip olduğu bir olgu sunumu yayınlanmıştır (16).

Bu olguda, ender olarak görülen tek kök ve tek kanala sahip ikinci molarların yanı sıra, zaten dokümantasyonu bulunmayan alt birinci molar da dahil olmak üzere hastanın ağızındaki tüm molarların tek köklü ve tek kanallı olması ilginç olabilir. Bazı olgu raporlarında üst birinci molarlarda tek kök ve tek kanal olabileceği bildirilmesine rağmen, kök kanal sistemi yapılarının sınıflandırıldığı çalışmalarda bu anomaliden bahsedilmemiştir. Bu olguda maksiller birinci molarlar dışında sol taraf mandibular birinci molar da tek kök ve tek kanal izlenmiş, sağ taraf mandibular birinci moların ise daha önce çekildiği fark edilmiştir. Ayrıca panoramik radyografideki diş boyutları incelendiğinde maksiller birinci molarların şekil ve boyutlarının simetrik olduğu, sol alt birinci moların da karşı taraf ikinci molarla daha büyük olduğu dikkati çekmektedir. Diş boyutları göz önüne

alındığında tüm birinci molarların boyutları birbirine yakın ve pulpa boşluklarının da apikale kadar tek ve geniş bir kanal olarak uzandığı görülmektedir. Bu kök kanal yapısı Türk populasyonunda kök kanal yapılarının incelendiği çalışmalara da uygunluk göstermemektedir (4, 8, 11, 12).

KAYNAKLAR

1. Burns RC, Herbranson EJ. Tooth morphology and cavity preparation. In: Cohen S, Burns RC, eds. *Pathways of the Pulp*, 7th edn. Saint Louis, MO, USA: Mosby, 1998: 150-202.
2. Fava L.R.G., Weinfeld I., Fabri F.P., Pais C.R. Four second molars with single roots and single canals in the same patient. *Int Endod J* 2000; 33; 138-42.
3. Vertucci FJ, Anthony RL. A scanning electron microscopic investigation of accessory foramina in the furcation and pulp chamber floor of molar teeth. *Oral Surg Oral Med Oral Pathol Oral Radiol Endod* 1986; 62; 319-26.
4. Caliskan MK, Pehlivan Y, Sepetcioglu F, Turkun M, Tuncer SS. Root canal morphology of human permanent teeth in a Turkish population. *J Endod* 1995;21;200-4.
5. Wasti F, Shearer AC, Wilson NHF. Root canal systems of the mandibular and maxillary first permanent molar teeth of South Asian Pakistanis. *Int Endod J* 2001; 34; 263-6.
6. De Moor RJG. C-shaped root canal configuration in maxillary first molars. *Int Endod J* 2002; 35; 200-8.
7. Wolcott J, Ishley D, Kennedy W, Johnson S, Minnich S. Clinical Investigation of Second Mesiobuccal Canals in Endodontically Treated and Retreated Maxillary Molars. *J Endod* 2002; 28; 477-9.
8. Haznedaroglu F, Ersev H, Odaba H, Yetkin G, Batur B, Asci S, Issever H. Incidence of patent furcal accessory canals in permanent molars of a Turkish population. *Int Endod J* 2003; 36;515-9.
9. Yoshioka T, Kikuchi I, Fukumoto Y, Kobayashi C, Suda H. Detection of the second mesiobuccal canal in mesiobuccal roots of maxillary molar teeth ex vivo. *Int Endod J* 2005; 38; 124-8.
10. Vertucci FJ. Root canal anatomy of the human permanent teeth. *Oral Surg Oral Med Oral Pathol Oral Radiol Endod* 1984; 58; 589-99.
11. Sert S, Aslanalp V, Tanalp J. Investigation of the root canal configurations of mandibular permanent teeth in the Turkish population. *Int Endod J* 2004; 37; 494-9.
12. Sert S, Bayirli GS. Evaluation of the root canal configurations of the mandibular and maxillary permanent teeth by gender in the Turkish population. *J Endod* 2004; 30; 391-8.
13. Hartwell G, Bellizzi R. Clinical investigation of in vivo endodontically treated mandibular and maxillary molars. *J Endod* 1982; 8; 555-7.
14. Peikoff MD, Christie WH, Fogel HM. The maxillary second molar: variations in the number of roots and canals. *Int Endod J* 1996; 29; 365-9.
15. Fava LRG, Weinfeld I, Fabri FP, Pais CR. Four second molars with single roots and single canals in the same patient. *Int Endod J* 2000; 33; 138-42.
16. Gopikrishna V, Bhargavi N, Kandaswamy D. Endodontic management of a maxillary first molar with a single root and a single canal diagnosed with the aid of spiral ct: a case report. *J Endod* 2006; 32: 687-91.

Yazışma Adresi:

Dr. Tamer TAŞDEMİR
 Karadeniz Teknik Üniversitesi
 Diş Hekimliği Fakültesi
 Endodonti Anabilim Dalı
 61080 TRABZON
 Tel: 0 462 3774703
 Fax: 0 462 3253017
 E-posta: tamertd72@yahoo.com